Олексій УРСОЛ,
аспірант кафедри публічного управління
та адміністрування Хмельницького університету
управління та права імені Леоніда Юзькова
м. Хмельницький, Україна
ORCID: https://orcid.org/0009-0006-9847-4694
e-mail: johnapleased417@gmail.com

Науковий керівник: Тетяна ПІДЛІСНА,
кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри публічного управління
та адміністрування Хмельницького університету
управління та права імені Леоніда Юзькова

DOI: https://doi.org/10.32620/pls.2025.8.76

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВИХ ЗАСАД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ КРИТИЧНО-ВАЖЛИВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

Анотація: *У дослідженні обґрунтовано правові засади публічного управління сферою інформаційної безпеки критично-важливої інфраструктури України. Доведено, що адміністративно-правові засади виконують подвійну функцію: вони водночас задають нормативні межі допустимих дій і формують стандартизовані управлінські процедури повсякденного функціонування та захисту об'єктів критичної інфраструктури. Зроблено висновок, що правові засади публічного управління сферою інформаційної безпеки критично-важливої інфраструктури України є системоутворювальним елементом публічної політики безпеки, що забезпечує інституційну спроможність держави діяти послідовно, правомірно й результативно в умовах багатовимірних загроз. Практичне втілення цих заходів є визначальною умовою належного функціонування об'єктів критичної інфраструктури, оскільки саме воно перетворює нормативні приписи на чіткі й керовані управлінські дії.*

Ключові слова: *критична інфраструктура, публічне управління, інформаційна безпека, сектор безпеки і оборони.*

Функціонування об'єктів критичної інфраструктури у мирний час і в особливий період детермінується якістю адміністративно-правового регулювання. Це включає чіткість розмежування повноважень і відповідальності суб'єктів, узгодженість процедур між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, а також наявністю прозорих правил обміну інформацією й контролю [1]. Саме правова визначеність у поєднанні з належними практиками публічного адміністрування забезпечує безперервність надання критичних послуг, передбачуваність управлінських рішень і спроможність швидко відновлювати роботу об'єктів критичної інфраструктури в умовах зростання загроз і обмеженості ресурсів. У цьому вимірі адміністративно-правові засади виконують подвійну функцію: вони водночас задають нормативні межі допустимих дій і формують стандартизовані управлінські процедури повсякденного функціонування та захисту об'єктів критичної інфраструктури [2].

З огляду на це доцільно розглядати адміністративно-правові засади функціонування публічного управління сферою інформаційної безпеки критично-важливої інфраструктури України як цілісну рамку з двох взаємопов'язаних блоків – правового та адміністративного. Правовий блок задає норми, межі компетенції й відповідальності та загальні вимоги до безпеки і нагляду, тоді як адміністративний забезпечує їх узгоджене втілення у повсякденному управлінні та взаємодії суб'єктів, гарантує передбачуваність рішень і безперервність надання критичних послуг.

До правового блоку заходів доцільно віднести такі дії.

1. Нормативно-термінологічні засади та категоризацію об'єктів критичної інфраструктури. Визначення понять, переліку сфер і критичних послуг, ознак і категорій об'єктів, а також юридичних наслідків надання статусу об'єкту критичної інфраструктури. Слід зазначити, що акти

мають передбачати періодичний перегляд категоризації з урахуванням змін загроз і технологій.

2. Правовий режим захисту, доступу та обов'язкові вимоги. Встановлення режимних правил, мінімальних вимог до фізичної, інженерно-технічної та інформаційної безпеки, правил повідомлення про події (інциденти) і ведення обов'язкової документації. Для практичної реалізації доцільно закріпити регламентовані строки реагування, вимоги до планів захисту й відновлення, а також обов'язок їх регулярного оновлення.

3. Державний нагляд, міжвідомча координація та відповідальність. Повноваження органів нагляду щодо перевірок дотримання вимог, порядок взаємодії державних органів, органів місцевого самоврядування, операторів і суб'єктів сектору безпеки й оборони під час запобігання та реагування на події, а також види юридичної відповідальності за порушення правил безпеки. Важливо, щоб правові акти передбачали чіткі процедури обміну інформацією і документування спільних дій.

До адміністративного блоку заходів доцільно віднести наступні.

1. Адміністративне планування і регламентацію процедур. Затвердження та періодичне оновлення планів функціонування і захисту об'єктів критичної інфраструктури; визначення відповідальних осіб і порядку ухвалення рішень; установлення строків реагування та порядку залучення підсилення; узгодження службових графіків і розподілу сил з урахуванням правової рамки.

2. Координацію взаємодії та обмін інформацією. Визначення каналів і форматів службових повідомлень між суб'єктами системи захисту об'єктів критичної інфраструктури та операторами об'єктів критичної інфраструктури; порядок спільних нарад і навчань; роботу оперативних/ситуаційних центрів і підтримання єдиної оперативної картини для своєчасного повідомлення та чіткого розмежування відповідальності.

3. Документування, контроль і оцінювання. Стандарти ведення службових документів; внутрішній контроль дотримання встановлених процедур; періодичні огляди результатів діяльності із подальшим уточненням документів і показників ефективності, безпеки та своєчасності.

Отже, правові засади публічного управління сферою інформаційної безпеки критично-важливої інфраструктури України є системоутворювальним елементом публічної політики безпеки, що забезпечує інституційну спроможність держави діяти послідовно, правомірно й результативно в умовах багатовимірних загроз. Практичне втілення цих заходів є визначальною умовою належного функціонування об'єктів критичної інфраструктури, оскільки саме воно перетворює нормативні приписи на чіткі й керовані управлінські дії.

Бібліографічні посилання

1. Про критичну інфраструктуру : Закон України від 16.11.2021 № 1882-IX : станом на 21 верес. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text (дата звернення: 21.10.2025).

2. Кузьменко Ю. В., Коропатов О. М., Думанський Р. В. Адміністративно-правове забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури України під час воєнного стану. Юридичний вісник. 2022. №27, С. 59–65.

A. Ursol

Research of legal principles of public management of the sphere of information security of critical infrastructure of Ukraine.

Abstract: The study substantiates the legal principles of public management of the information security sphere of critical infrastructure of Ukraine. It is proven that administrative and legal principles perform a dual function: they simultaneously set the regulatory boundaries of permissible actions and form standardized management procedures for the daily functioning and protection of critical infrastructure facilities. It is concluded that the legal principles of public management of the information security sphere of critical infrastructure of Ukraine are a system-forming element of public security policy, which ensures the institutional capacity of the state to act consistently, legally and effectively in the face of multidimensional threats. The practical implementation of these measures is a determining condition for the proper functioning of critical infrastructure facilities, since it is they that transform regulatory requirements into clear and manageable management actions.

Keywords: critical infrastructure, public administration, information security, security and defense sector.

Зразок для цитування:

Урсол О. Дослідження правових засад публічного управління сферою інформаційної безпеки критично-важливої інфраструктури України. Пропілеї права та безпеки, 2025. №8. С. 289-290. DOI: https://doi.org/10.32620/pls.2025.8.76.